

k loutkám“ (Feldek), 1989 *LS Pumprdentlich*, malé div. formy, manekýni, O dvanácti měsíčkách (Šauer), *LS Maňásek DPM* Vodníková Hanička (Tesařová).

INFORMACE pro MČAD zprac. Alice Dubská. Rkp. 2000. PC ART; Jan Merta. Rkp. 2001. PC ART. CČAD, s. 149.

JAK se dělá loutkové divadlo. L 1927/28, s. 96. (též L 1926/27, s. 207). ZPRÁVY loutkářského soustředění 1939, č. 2, s. 2.

LITOŠICE, o. Pardubice

1927 zal. *Dkr MOK*. Po několika letech činnost ochabla. Krátce po 2. svět. v. se hrálo 2-3 sezony.

INFORMACE pro MČAD: Místopis okresu zprac. Martina Hloušková, SOKA. Rkp. 1999-2000. 43 s. kART. SOKA Pardubice: OÚ Litošice, pamětní kniha obce 1904-1976.

LITOVEL, viz též BŘEZOVÉ, NASOBŮRKY, o. Olomouc

1779 o divadle svědectví vídeňského malíře F. Sonnleithnera. Německé ochotnické divadlo zaznamenáno od 1793. 1865 zal. český *Čtenářský spolek*, z něj potom *Měšťanská beseda*. Výraznější aktivity *Sokol* 1874. Hrálo se U labutě, na Starém Městě (dům 1921 vyhořel). 1875 hostování Biedermannovy společnosti, Frant. Krumlovský zde v Pokutě ženy sehrál svou poslední roli před tragickou smrtí. Též hostování společnosti V. Choděry, s ní Karel Želenský (1883).

1881 v zábavním výboru Sokola zač. Richard Schönhöffer ODi. Hráli v Nasobůrkách, U labutě, v Sobáčově (též večery poezie a zpěvu). Mezi ochotníky i Lad. Čížek, syn Tylova přítele. 1885 z nejdejšího středověkého hostince U černého medvěda přestavěna Rolnická záložna, doplněna div. sálem pro potřeby *Měšťanské besedy*, zah. Černé duše (Stroupežnický). V dalších letech menší aktivity vzhledem k nezájmu obecnosti. 1889 zal. *DrO Sokola*. Zvýšená aktivita 1897 spoluprací se *Spolkem paní a dívek českých* např. Čest (Sudermann), Jedenácté přikázání, Paní mincmistrová. Aktivita žen přispěla k herecké účasti *školních dětí*, mj. O narození Páně.

1900 se tři OS sjednotily v *Ochotnickém sdružení*, Vodní družstvo, Třetí zvonění, Noc na Karlštejně. Spolek paní a dívek hry pro děti (např. Baldessari-Plumlovská). V nově postaveném gymnáziu 1901 zal. *DS*, mj. Baľucki, Šimáček. 1907-1911 *DrO Sokola* 27 premiér, např. 1907 Zlato (Šmaha), 1908 Martin Luba, 1909 Radúz a Mahulena. 1912 přestavba záložny, moderní jeviště. 1913 vysokoškolaři zal. *Akademický feriální klub*, hrál společně se Sokolem. Za 1. svět. v. útlum činnosti.

Po 1918 zah. ODi Jan Výrava, jinak přes snahu o náročnější repertoár (Tyl, Šamberk, Stroupežnický, Jirásek, Gogol ad.) převládá zájem publika o zábavní hry. 1919 obnoven Akademický feriální klub, hrál i *odbor Matice cyrilometodějské*. 20. léta *Učňovská besídka*, *Spolek katolických tovaryšů*, *Dívčí střední škola*, *studenti gymnázia*. 1923 zal. *DS DTJ*, hráli U zeleného stromu (U Hlaváčků), společně s *DDS*. 1924 zah. U labutě *DS Orla*. 1926 zal. *DS Pěveckého a vzdělávacího odboru Církve československé*. *DrO Sokola* členem ÚMDOČ. V národní soutěži ODi v Prostějově získali ocenění. 1927-1928 v *DrO Sokola* spor o náročnější drgii. Konkurence mnoha souborů vedla k preferování operety. Osamostatnění *Kroužku přátel dramatického umění* (zal. 1929) s náročnějším pohledem na divadlo. Početně vzrostl *DS DTJ*, hry se sociální tematikou a pro mládež a děti. 1929 7 *DS* (*DrO Sokola*, *DS DTJ*, *DrO Orla*, *Kroužek přátel dramatického umění*, *Akademický feriální klub*, *Pěvecko-vzdělávací odbor Církve československé*, *Svaz katolických paní a dívek*), *ŠS měšťanské dívčí školy*, reálného gymnázia, *Učňovská besídka* a další. Na činnosti ODi se podílelo cca 8-10% občanů. *Kroužek dramatického umění* razantně nastoupil 1929, za půl roku 7 premiér. S velkým

komparzem hráli na fotbalovém hřišti. 1930-1931 hl. operety, veselohry a frašky. Orel 1931 otevřel *Ld Jiřikovým* viděním. 1932-1936 ochotníci přes 90 premiér, dominovala opereta. Hudební náročnost se odrazila ve vysokém počtu potřebných zpěváků a hráčů, cca 200 zejména mladých lidí. Nástup fašismu koncem 30. let - změna ochotnické praxe - např. div. kurz vedený Oldřichem Stiborem z Olomouce. Změna drgie k národnímu uvědomování (Jirásek, Veselý, Langer, Maeterlinck, Medek, Čapek, Werner). 1938 sjednocení organizací, také *Sdružení divadelních spolků* (Jiřikovo vidění, Noc na Karlštejně). 1940 faktické sjednocení z úřední okupační moci v *MOK*. Hráli Scheinflugovou, Karafiátu, Čapka, Zd. Štěpánka. 1941 zakazy spolků ODi paralyzovaly. Řada osobností ODi souzena za národní aktivitu, mnozí zemřeli v německých koncentračních táborech.

1945 zah. Kolébku, ale k obnovení předválečného stavu nedošlo. 1946 ODi zařazené pod *MOK*, např. Rose-Marie. Zal. okrsek ÚMDOČ Pintnera-Lipovského (1896 v Litovli zavražděn Němcem Štokrtem z národnostní zášti člen Trmkovy div. společnosti Lad. Pintner-Lipovský; vražda měla tehdy velký ohlas, po tomto herci pojmenován okrsek). 1947 *DrO Sokola* 3 premiéry, hry pro děti, 1947 společně s Junákem, 6 her pro dospělé a 4 pro mládež. 1948 Slaměný klobouk. 1948 Vesnice mladá (Stehlík), jednoaktovky Smích země sovětů a Hrátky s čertem, Perly panny Serafinky aj. 1950 Slepice a kostelník, účast v přehlídce *DS Olomouckého kraje*. 1950 zal. *ZK ROH n. p. Křižík* s perspektivou ustavení *DS*. Politickým tlakem 1951 z *Kroužku přátel dramatického umění*, *DrO Sokola*, *DTJ* a souboru *ZK ROH n. p. Křižík* vytvořen jednotný *DrO ZK ROH n. p. Křižík*. Z repertoáru *Vojnarka*, *Nepravý otec*, *Cizí stín* (Simonov), *Král tuláků*. 1952 registrace *ZK Gramofonových závodů* (dříve *Křižík*). Součástí 1953-1955 i *Divadlo hudby* (v malém sále záložny), *ZK* spravoval i jediný div. sál ve městě - rovněž v záložně. Divadlo se hrálo málo (pouze 1953 *Otec*). 1954 zřízen *Dům osvěty*, zde druhý *OS*, *DS Domu osvěty*. Zah. hrou pro děti *O rozmazlené Pamele* a *Sto dukátů za Juana* (12 repríz), účast na kraj. přehlídce. 1955 ochotníci *MJF*, hudebně-literární, estrádní večery k různým příležitostem, např. Léta přátelství a lásky, Komu hraji, *Sloky lásky*, *Malá zoologická zahrada*, *Božská komedie*, *Leningradská symfonie*, *Královské město Litovel*, *Básník a květy*. *Baladami J. Wolkra* 1969 skončili. *DS Domu osvěty* 1956-1960 *Zvoní se potřeť*, *Hrátky s čertem*, také *Kožík*, *Shaw*, *Tyl*, *Blažek*, *Ostrovskij*, *Disman*, *Michalkov*, r. *Otto Urbášek* a *Lub*. Černý. *DS ZK Gramofonových závodů* 60 členů, samostatně zah. s větší aktivitou *Zvíkovským* raráškem a *Paní mincmistrovou*. Hostování v okolí. Z repertoáru *Goldoni*, *Němcová*, *Balzac*, *Duba*, *Fredro*, *Vítkovský*, r. *Vinc. Urbášek*, *K. Churavý*. Do 1960 také *Jirásek*, *Karvaš*, ukončili 1960 *Filozofskou historií* (uzavření *ODO*). Pro uchování činnosti zal. *SZK ROH Tesla Litovel*. Oba ve městě působící *OS* se tím opět sloučily v jeden. Téhož roku úspěšné literárně-hudební pásmo *Sloky lásky* (Ščipačov), účast na kraj. přehlídce v Bruntále. 1961 *Radúz a Mahulena*, *Pohled'te, pokušení* (Dietl), *Past na myši*, *Bílá nemoc*, účast na kraj. přehlídce v Postřelmově, *Drobínek*, *Mirandolina*, *Co v detektivce nebylo* (jh. *Svatopluk Beneš*), *Schovávaná na schodech*, *Fuente Ovejuna*, *Bludiště*, *Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho* ad. Poslední hrou 1968 *Pan Mikuláš Dačický z Heslova*. R. *Urbášek*, *Šik*, *Spurník*, *Halva*, *Bednář*, *Rejšek*. 1969 skončily večery *MJF* a skupina *MJF ULITA*. *OS* patřil do 1970 k neaktivnějším složkám klubu. Normalizační prověrky zakázaly činnost většině protagonistů a *OS* se rozpadl. 1988 bývalí členové uspořádali výstavu dokumentů a fotografií *Sto let ODi v Litovli*, k obnovení ale nedošlo. V 80. letech aktivní *Dětský pěvecký sbor Mládí*, hry a muzikály v provedení dětí, např. *Ptačí festival*, *Chyťte Matěje* (Gause, Navara), *Polámal se mraveneček* (Švagera, Navara), *Sněhurka* a *sedm*